

แนวทางการควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้เพื่อการส่งออก

Guideline for Regulating Wood Packaging Material for Export

ชูศักดิ์ ว่องวิษกร¹ พวงพกา คมสัน¹ วิษา ธิติประเสริฐ¹ อวยชัย สมิตะสิริ¹
สุพจน์ ฐิตะฐาน¹ ไสว อุ่นสนธิ¹ พงษ์ศักดิ์ อ่ำแสง¹ บุศรินทร์ เจตนะจิตร¹
ลัษชา โพธิ์ทอง¹ บัลลังก์ อุบลวัชรินทร์¹ เจนกิจ เจตนะจิตร¹ คำรงค์ จิระสุทัศน์¹

บทคัดย่อ

จากการที่อนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ (International Plant Protection Conventions : IPPC) ได้ออกประกาศมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับมาตรการสุขอนามัยพืช ฉบับที่ 15 (International Standard for Phytosanitary Measure No.15 : ISPM 15) เรื่อง แนวทางการควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ (Guideline for Regulating Wood Packaging Material in International Trade) เมื่อปี 2002 เพื่อให้ประเทศสมาชิกนำไปปฏิบัติในการที่จะลดความเสี่ยงของการนำเข้า หรือ แพร่ระบาดของศัตรูพืชกักกันที่ติดไปกับวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ มาตรการนี้ กำหนดให้วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ทุกชนิดที่ผลิตจากวัตถุดิบไม้ (Raw wood) จะต้องได้รับการกำจัดศัตรูพืชก่อนการส่งออกโดยกำหนดให้ทำการกำจัดศัตรูพืชด้วยกรรมยาก่อนการส่งออกด้วยสารรมเมทิลโบรไมด์ (Methyl Bromide : MB) ในอัตรา 48 กรัม/ลูกบาศก์เมตร/24 ชั่วโมง หรือ ต้องอบด้วยความร้อนที่ 56°C เป็นเวลา 30 นาทีอย่างต่อเนื่อง โดยต้องวัดอุณหภูมิที่ใจกลางไม้ และจะต้องประทับตราสัญลักษณ์ ซึ่งกำหนด โดย IPPC บนบรรจุภัณฑ์ไม้ในบริเวณที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ต้องดำเนินการ หรือได้รับอนุมัติจากองค์กรอารักขาพืชแห่งชาติ (National Plant Protection Organization : NPPO) สินค้าที่บรรจุบนวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้นั้น จึงจะสามารถส่งเข้าไปจำหน่ายยังประเทศปลายทางที่ประกาศใช้มาตรการ ISPM No.15 ได้โดยไม่มีอุปสรรค

มาตรการนี้ส่งผลกระทบต่อการส่งออกของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะสินค้าเกือบทุกชนิดต้องอาศัยบรรจุภัณฑ์ไม้ในการรองรับกระทบกระเทือนป้องกันความเสียหาย ไม่ว่าสินค้านั้นจะผลิตมาจากภาคอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม ประกอบกับประเทศต่างๆ หลายสิบประเทศ ได้แจ้งกำหนดเวลาการบังคับใช้ไว้แล้วต่อองค์การการค้าโลก ถ้าไม่รีบดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ สินค้า

1 : สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

2 : กองแผนงานและวิชาการ

จำนวนหลายแสนล้านบาทต่อปี อาจประสบปัญหาไม่สามารถส่งเข้าไปจำหน่ายยังประเทศที่ประกาศบังคับใช้มาตรการ ISPM No.15 ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศอาจจะต้องประสบปัญหาอย่างรุนแรง

กรมวิชาการเกษตรโดยสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ในฐานะ NPPO ของประเทศไทย ดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์การบังคับใช้มาตรการของประเทศคู่ค้า โดยดำเนินการจัดทำแนวทางการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ และเปิดรับขึ้นทะเบียนให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อแก้ปัญหาการส่งออกสินค้าของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2547 และอนุญาตให้ใช้ตราประทับรับรองที่กำหนดโดย IPPC แล้ว จำนวน 490 ราย

คำนำ

วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ ทำหน้าที่ในการรองรับการกระแทก และป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดกับสินค้าที่บรรจุหรือวางอยู่ได้ บรรจุภัณฑ์ไม้เหล่านั้น โดยมากแล้วจะทำมาจากวัตถุดิบไม้ (raw wood) ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์หรืออุปกรณ์ในการขนส่งสินค้าไปจำหน่ายไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศ เช่น ถังไม้แบบโปร่ง (crate) ก่อ้งไม้ (packing block) ถังไม้ (drums) ไม้รองรับสินค้า (pallet) วัสดุไม้กันกระแทก (dunnage) ถังไม้แบบทึบ (case) ไม้รองมุมกันกระแทก (pallet collars) ไม้รองลาก (skids) เป็นต้น จะเห็นได้ว่าสินค้าเกือบทุกชนิดที่ผลิตขึ้นในโลกใบนี้ ต้องพึ่งพาบรรจุภัณฑ์ไม้ในการขนส่งไม่ว่าแต่ประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศ เพื่อเป็นรายได้ของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ เครื่องปั้นดินเผา กระจก อะไหล่รถยนต์และเครื่องบิน ไม้แปรรูป จักรยานยนต์ คอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรมเกษตรทั่ว ๆ ไป ตู้บรรจุสินค้า ซึ่งต้องใช้ในการค้าไม้ให้สินค้าลัม ฯลฯ มูลค่าสินค้าที่บรรจุอยู่ในบรรจุภัณฑ์ไม้นั้น เพื่อนำมาคิดรวมและอาจจะสูงเทียบเท่ามูลค่าการส่งออกของประเทศก็ได้ แต่ถ้าบรรจุภัณฑ์ไม้ของประเทศไทยไม่เป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า สินค้าดังกล่าวก็ไม่สามารถไปขายยังต่างประเทศได้ อันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

โดยที่บรรจุภัณฑ์ไม้ส่วนมากจะผลิตมาจากวัตถุดิบไม้ ซึ่งไม่ได้ผ่านขบวนการแปรรูป หรือวิธีการกำจัดศัตรูพืชก่อนการผลิต ทำให้บรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ อาจจะเป็นพาหะในการแพร่ระบาดของศัตรูพืชและด้วยเหตุที่ไม่สามารถสืบค้นแหล่งกำเนิดของบรรจุภัณฑ์ไม้ สมาชิก IPPC ทั้งหมดจึงเห็นชอบในการใช้มาตรการที่สามารถลดความเสี่ยงการแพร่ระบาดของศัตรูพืช NPPOs ของแต่ละประเทศ จะต้องช่วยกันและสนับสนุนให้บรรจุภัณฑ์ไม้ที่ได้ทำการกำจัดศัตรูพืชแล้วเท่านั้น เข้าประเทศได้ มาตรการที่ใช้ คือ การอบด้วยความร้อน 56°C 30 นาที วัตที่แกนกลางไม้ หรือการรมด้วยสารรมเมทิลโบรไมด์ (Methyl Bromide : MB) อัตรา 48 กรัม/ลูกบาศก์เมตร/24 ชั่วโมง และบรรจุภัณฑ์ไม้นั้นจะต้องมีตราประทับรับรองการกำจัดศัตรูพืชสินค้านั้น ๆ จึงจะเข้าประเทศได้

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสนใจในมาตรการ ISPM NO.15 เป็นอย่างมาก และประเทศเหล่านี้ได้ประกาศกำหนดวันบังคับใช้มาตรการ ISPM No.15 ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน เมื่อถึงกำหนดเวลาบังคับใช้มาตรการของแต่ละประเทศ บรรรจุกัณฑ์ไม้ที่ไม่ได้ผ่านมาตรการที่กำหนดจะไม่สามารถเข้าประเทศนั้น ๆ ได้ เป็นผลให้สินค้าที่บรรจุอยู่จะต้องถูกกักกัน ส่งกลับ แยกส่วนเพื่อไปกำจัดศัตรูพืช หรือสินค้าอาจจะถูกทำลายไปด้วย ซึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ขึ้นอยู่กับแต่มาตรการของแต่ละประเทศ

กรมวิชาการเกษตรในฐานะ NPPOs ของประเทศ ได้ทราบสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้ทำการแก้ไข ปัญหา และได้จัดทำแนวทางการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการตามมาตรการแนวทางการควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ จะต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ให้สามารถผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ปราศจากศัตรูพืชที่กำหนดไว้ใน ISPM No.15 และให้อำนาจในการประทับตรารับรองวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ให้แก่ผู้ผลิต โดยกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้อนุมัติตราประทับ และหมายเลขประจำผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับมาตรการสุขอนามัยพืชฉบับที่ 15 เรื่อง การควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ
2. ศึกษาวิธีการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ของผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้
3. พัฒนาวิธีการกำจัดศัตรูพืช ตามข้อกำหนดใน ISPM No.15 เพื่อใช้กับบรรจุภัณฑ์ไม้
4. จัดทำเอกสารที่จำเป็นสำหรับการขึ้นทะเบียน
5. จัดทำแนวทางการตรวจสอบประเมินผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก
6. ดำเนินการขึ้นทะเบียน ผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การศึกษาข้อมูลรายละเอียดของมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับมาตรการสุขอนามัยพืช ฉบับที่ 15 เรื่อง แนวทางการควบคุมวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในการค้าระหว่างประเทศ

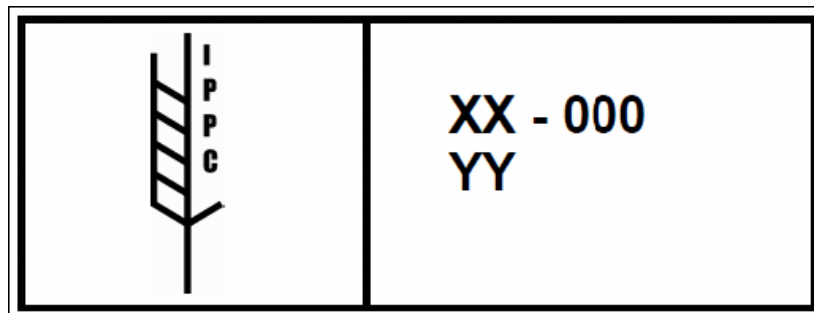
วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ สามารถเป็นพาหะแพร่กระจายศัตรูพืช เช่น Asian Longhorn Beetle (*Anoplophora glabripennis*) Emerald Ash Borer (*Agrillus planipennis*) pinewood nematode (*Bursaphelenchus xylophilus*) และแมลงศัตรูพืชอื่น ๆ อีกมากมาย แมลงเหล่านี้สามารถแพร่กระจายเข้าไปทำลายป่าไม้ของประเทศต่างๆ ได้อย่างรุนแรง แม้ว่าบางประเทศจะไม่มีแมลงศัตรูพืชร้ายแรงเหล่านี้ระบาด

อยู่ แต่โดยเหตุที่วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ มีการนำกลับมาใช้ใหม่ (reuse) ซ่อมแซม (repair) นำมาประกอบใหม่ (recycle) จึงทำให้ยากต่อการทราบแหล่งที่มาหรือแหล่งกำเนิดของบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ใช้อยู่กันในปัจจุบัน ความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของศัตรูพืชจึงเป็นไปได้สูง IPPC จึงได้ออกมาตรการ ISPM No.15 ซึ่งกำหนดให้วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ จะต้องกำจัดศัตรูพืชก่อนการส่งออก โดยวิธี

- รมด้วยเมทิลโบรไมด์ (Methyl Bromide : MB) อัตรา 48 กรัม/ลูกบาศก์เมตร/24 ชั่วโมง โดยชั่วโมงสุดท้ายของการรมยา อัตราความเข้มข้นในการรม ต้องไม่ต่ำกว่า 24 กรัม/ลูกบาศก์เมตร

- อบด้วยความร้อน (Heat Treatment : HT) โดยอบความร้อนให้ความร้อนในแกนกลางไม้ได้ ไม่ต่ำกว่า 56°C เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 นาที

มาตรการนี้กำหนดให้ NPPOs เป็นผู้ขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ต้องการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อใช้ในการค้าระหว่างประเทศ โดยผู้ได้รับการขึ้นทะเบียน สามารถใช้ตราประทับรับรองบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ผลิตและกำจัดศัตรูพืชแล้ว ตามข้อกำหนดใน ISPM No.15 และมีหมายเลขประจำของผู้ประกอบการเอง ดังนี้

ตราประทับนี้ออกแบบโดย IPPC ซึ่งมีรายละเอียดที่ต้องระบุดังนี้

XX - รหัสประเทศ

000 - หมายเลขที่ของผู้ประกอบการผลิตฯ

YY - วิธีการกำจัดศัตรูพืชที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

นอกจากนี้สามารถใส่เพิ่มเติมข้อมูลอื่น ๆ ได้บ้าง เช่น หน่วยงานที่รับรอง เช่น DOA : Department of Agriculture หรือ DB (Debarked) กรณีถ้าประเทศปลายทางต้องการให้ดำเนินการ มาตรการนี้เป็นมาตรการสมัครใจ ประเทศสมาชิกใดต้องการบังคับใช้สามารถแจ้งไปยัง WTO เพื่อแจ้งให้ประเทศสมาชิกทราบและปฏิบัติ ถ้าต้องการส่งออกสินค้าที่ใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ไปยังประเทศที่ประกาศใช้มาตรการ ISPM No.15

2. ศึกษาวิธีการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้

การศึกษาดำเนินการโดยสำรวจและสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากสถานที่ของผู้ประกอบการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ในกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อเป็นข้อมูลพิจารณาหาแนวทางในการตรวจประเมินรับรองตาม ISPM No.15 เช่น แหล่งที่มาของวัตถุดิบไม้ สำรวจสถานที่ประกอบการถึงความสะอาด การกำจัด

ศัตรูพืชให้กับวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ การดูแลรักษาวัสดุคิบไม้ที่จัดเก็บในโรงเก็บ การผลิตบรรจุภัณฑ์ไม้ของ ลูกค้านก่อนการส่งออก รวมทั้งระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ลูกค้านำบรรจุภัณฑ์ไม้ที่จัดซื้อไปเก็บไว้ในโรงเก็บของ ลูกค้านข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมากำหนดแนวทางการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ได้เป็นอย่างดี ผลของการศึกษาในขั้นตอนนี้ สามารถแบ่งผู้ประกอบการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ได้เป็นประเภท ดังนี้

2.1 ผู้ประกอบการที่มีการผลิตครบวงจรตั้งแต่รับซื้อวัสดุคิบไม้มาเข้าโรงเลื่อย อัดน้ำยากันแมลง อบแห้งด้วยความร้อน แล้วจึงนำมาผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้จำหน่าย

2.2 ผู้ประกอบการที่สั่งไม้จากต่างประเทศที่มีการกำจัดศัตรูพืชแล้ว มาผลิตบรรจุภัณฑ์ไม้จำหน่าย

2.3 ผู้ประกอบการที่สั่งซื้อไม้ที่ได้รับการอัดน้ำยา อบแห้ง มาผลิตบรรจุภัณฑ์ไม้จำหน่าย

2.4 ผู้ประกอบการที่นำบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ใช่แล้วมาทำการ Recycle

ในบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ผลิตจากผู้ประกอบการเหล่านี้ จะมีการกำจัดศัตรูพืช โดยสารรมยาด้วย MB เมื่อมีการร้องขอจากลูกค้านั้น และจะมีการออกใบรับรองการรมยา (Fumigation Certificate) หรือ การออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชของทางราชการ (Phytosanitary Certificate) กำกับไปกับบรรจุภัณฑ์ไม้ เหล่านั้น เพื่อไปแสดงกับประเทศปลายทาง การรมยาก็เป็นการรมยาที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดใน ISPM No.15 ส่วนการอบด้วยความร้อนก็เป็นเพียงการอบเพื่อให้ไม้แห้งได้ตามความชื้นที่ต้องการเท่านั้น โดยไม่มีวิธีการวัดอุณหภูมิในเนื้อไม้แต่อย่างใด

3. พัฒนารูปแบบการกำจัดศัตรูพืชตามข้อกำหนดใน ISPM No.15

จากการศึกษาการกำจัดศัตรูพืชของผู้ประกอบการ จึงได้พัฒนารูปแบบการกำจัดศัตรูพืช เพื่อกำหนดใช้ กับผู้ประกอบการที่ต้องการขึ้นทะเบียนฯ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องมีความสามารถในการกำจัด ศัตรูพืชตามข้อกำหนดได้ดังนี้

3.1 การรมยา (Fumigation) ผู้ประกอบการต้อง

3.1.1 มีอุปกรณ์สำหรับการรมยาด้วย MB ครบถ้วน

3.1.2 มีอุปกรณ์สำหรับความปลอดภัยในการรมยา

3.1.3 มีสถานที่เหมาะสมสำหรับรมยา

3.1.4 มีความสามารถในการรมยาตามมาตรฐานที่กำหนด ถูกต้อง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ

3.2 การอบด้วยความร้อน (Heat Treatment) ผู้ประกอบการต้อง

3.2.1 มีห้องอบความร้อน

3.2.2 มีอุปกรณ์วัดความร้อนในเนื้อไม้ (Temperature probe)

3.2.3 มีผู้ควบคุมห้องอบ และบันทึกอุณหภูมิ

3.2.4 สามารถปฏิบัติการอบไม้ได้ตามข้อกำหนด

4. จัดทำเอกสารที่จำเป็นในการตรวจประเมิน เพื่อการขึ้นทะเบียนฯ ได้แก่

4.1 ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547

4.2 คำสั่งกรมวิชาการเกษตร เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก

4.3 เอกสารต่าง ๆ เพื่อการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้

5. จัดทำแนวทางการตรวจสอบประเมิน เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก

5.1 แนวทางการตรวจสอบประเมิน เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก โดยวิธีการกำจัดศัตรูพืชด้วยการรมยาด้วยเมธิลโบรไมด์

5.1.1 ตรวจสอบสถานที่ของผู้ประกอบการ ซึ่งต้องอยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการรมยา และการเก็บรักษาดังกล่าว คือ

- สะอาด ไม่มีแมลงศัตรูพืชในโรงงาน
- มีพื้นเรียบทำด้วย ซีเมนต์ อยู่ในร่มมีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม้อยู่ในแหล่งชุมชน

5.1.2 มีอุปกรณ์ความปลอดภัยในการรมยา เช่น หน้ากากพร้อมหม้อกรอง เครื่องวัดการรั่วไหลของแก๊ส

5.1.3 มีอุปกรณ์การรมยาที่ได้มาตรฐานครบถ้วน เช่น เครื่องวัดความเข้มข้นแก๊ส ฝ้ายคลุมรมยา ท่อทราย ฯลฯ

5.1.4 สามารถแสดงวิธีการรมยาได้ถูกต้องตามมาตรฐาน โดยต้องมีการวัดความเข้มข้นของแก๊ส MB มีความปลอดภัย

5.2 แนวทางการตรวจสอบประเมิน เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก โดยวิธีการกำจัดศัตรูพืชด้วยการอบด้วยความร้อน

5.2.1 ตรวจสอบสถานที่ของผู้ประกอบการ ต้องอยู่ในสถานที่สะอาด ไม้เป็นแหล่งสะสมของแมลงศัตรูพืช มีการจัดส่วนเก็บบรรจุภัณฑ์ที่สะอาด

5.2.2 มีห้องอบบรรจุภัณฑ์ไม้ด้วยความร้อน

5.2.3 มีอุปกรณ์วัดความร้อนในเนื้อไม้ Temperature probe

5.2.4 สามารถแสดงวิธีการอบไม้ โดยสามารถอบไม้จนได้อุณหภูมิ 56°C เป็นเวลา 30 นาที วัดที่ใจแกนกลางไม้

เงื่อนไขที่ผู้ผลิตต้องปฏิบัติหลังการได้รับการขึ้นทะเบียน

- วัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการกำจัดศัตรูพืช ต้องประทับตราและลงวันที่ผลิต
- ต้องทำตารางการกำจัดศัตรูพืชในแต่ละครั้ง เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ เมื่อมีการร้องเรียนจากประเทศปลายทาง
- ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนมีอายุ 1 ปี ผู้ประกอบการต้องยื่นความจำนงขอต่ออายุ โดยต้องเตรียมหลักฐานการกำจัดศัตรูพืช เพื่อการตรวจสอบทุกครั้ง
- ผู้ประกอบการรายใด ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ IPPC กำหนดไว้ใน ISPM No.15 กรมวิชาการเกษตรอาจจะตัดเดือน พักใช้หรือเพิกถอนใบสำคัญการขึ้นทะเบียน
- รายชื่อผู้ประกอบการที่ได้รับขึ้นทะเบียนจะถูกบันทึกไว้ใน Website ของ กรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th/ard)

6. ดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้อยู่ทั่วประเทศ การขึ้นทะเบียนฯ จึงจำเป็นต้องมอบหมายให้ข้าราชการของ สคว. ได้แก่ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลักในการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืช จึงต้องจัดทำคู่มือในการดำเนินการพร้อมจัดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ตลอดจนจัดทำคู่มือการขอขึ้นทะเบียนฯ สำหรับผู้ประกอบการแจก และลงใน Website ของกรมวิชาการเกษตรให้ผู้ส่งออกทำความเข้าใจเตรียมตัว ก่อนการขอรับการประเมินเพื่อขึ้นทะเบียน ในด้านการประชาสัมพันธ์ได้ให้สัมภาษณ์ลงหนังสือพิมพ์มติชน และมีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เคทีนิวส์ ออกข่าวความเคลื่อนไหวของบรรจุภัณฑ์ไม้ในการส่งออก นอกจากนี้ยังมีการเปิดอบรมชี้แจงแนวทางการขึ้นทะเบียนให้แก่ภาคราชการและภาคเอกชน

ขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ มีดังนี้

- 6.1 ผู้ประกอบการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนฯ พร้อมแนบหลักฐาน
- 6.2 เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบ ตามแบบตรวจสอบประเมิน
- 6.3 ส่งหลักฐานการตรวจประเมินแก่คณะกรรมการกลั่นกรอง
- 6.4 จัดทำใบสำคัญการขึ้นทะเบียนพร้อมหมายเลขแก่ผู้ประกอบการ เสนออธิบดีลงนาม
- 6.5 มอบใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแก่ผู้ประกอบการ

สรุปผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ที่ใช้รองรับสินค้าต่าง ๆ ที่จะส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ เป็นการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาสินค้าไม่สามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ หรือ ส่งไปแล้วถูกตีกลับ หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก ซึ่งมีราคาแพงมากกว่าหลายเท่าตัว โดยจัดทำวิธีการตรวจสอบประเมินการกำจัดศัตรูพืชที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้สำหรับการขึ้น

ทะเบียนตลอดจนกำหนดเงื่อนไขหลังจากการขึ้นทะเบียน ทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าทุกชนิด ที่ต้องใช้บรรจุภัณฑ์ ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ทำรายได้ให้ประเทศมูลค่าหลายแสนล้านบาทต่อปี

นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการ โดยออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547 กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร สามารถขึ้นทะเบียนผู้ผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ได้ถึง 490 ราย ทั่วประเทศ และยังคงมีผู้ประกอบการอีกหลายร้อยรายที่กำลังพัฒนาตนเอง เพื่อขอรับการขึ้นทะเบียนฯ ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร

การนำไปใช้ประโยชน์

1. ผลจากการดำเนินการ ทำให้การส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปจำหน่ายยังประเทศที่ประกาศใช้มาตรการ ISPM No.15 ได้โดยไม่ประสบปัญหาการถูกกักกัน ส่งกลับหรือดำเนินมาตรการกำจัดศัตรูพืช

2. การดำเนินการทำให้ภาคเอกชนมีความตื่นตัว เรื่อง สุขอนามัยพืชแม้ว่าสินค้าที่บรรจุ จะไม่ใช่สินค้าเกษตร เช่น รถยนต์ อะไหล่ คอมพิวเตอร์ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ เนื่องจากผู้ประกอบการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ถูกตั้งเงื่อนไขในการจัดเก็บบรรจุภัณฑ์ไม้ของลูกค้า โดยต้องจัดเก็บได้ในที่สะอาดปลอดภัยจากการเกิด Re-infestation

3. ประเทศไทย นอกจากสามารถทำรายได้เข้าประเทศได้จำนวนหลายแสนล้านบาท ยังประหยัดเงินตราจากการที่สินค้าไม่ต้องถูกตีกลับ กักกัน หรือดำเนินมาตรการกำจัดศัตรูพืช ในทางตรงกันข้าม ถ้าประเทศไทยไม่ดำเนินการในเรื่องนี้ จะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ไม่เพียงแต่ขาดรายได้จากการส่งออกเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดภาวะการณ้ตงงานจำนวนหลายแสนคนได้

4. ช่วยให้ผู้ประกอบการส่งออกประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ไม้ได้ เนื่องจากการจัดซื้อจากโรงงานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนก็ไม่จำเป็นต้องทำการกำจัดศัตรูพืช โดยการรมยาอีก ตามที่ได้เคยปฏิบัติ

บรรณานุกรม

Anonymous 2002. Guideline for regulation Wood Packaging Material in International Trade. International Standard for Phytosanitary Measures, Publication No.15, FAO, Rome. 15 pp.

Anonymous. 2001. Australian Fumigation Accreditation Scheme for Thailand. Australian Quarantine and Inspection Service, 54 pp.

เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่อง การขึ้นทะเบียน. 27 มกราคม 2547 ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพที่ 1 แสดงการอบวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการกำจัดศัตรูพืช

ภาพที่ 2 แสดงการรมยาวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม้ เพื่อการกำจัดศัตรูพืช

บรรจุภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการกำจัดศัตรูพืชแล้ว
จะมีตราประทับตามแบบ

